

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
**Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**

Αθήνα 30 Οκτωβρίου 2007
Αριθ.Πρωτ. 4450/06 Γνωμ.14/07

Τηλ : 210.6419366
Fax : 210.6411523

Προς
Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας

Σε απάντηση του διαλαμβανομένου ερωτήματος στο υπ' αριθμ. πρωτ. 1029/8/7-α/2006 έγγραφό σας σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα :

A. I. Με τα άρθρα 5 παρ. 1, 6 παρ. 1, 9Α, 11 παρ. 1 και 2α, 19 παρ. 3 και 25 παρ. 1, 2 και 3 του Συντάγματος ορίζονται τα ακόλουθα : άρθρο 5 παρ. 1 : «Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα και τα χρηστά ήθη», άρθρο 6 παρ. 1 : «Κανένας δεν συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται χωρίς αιτιολογημένο δικαστικό ένταλμα που πρέπει να επιδοθεί τη στιγμή που γίνεται η σύλληψη ή η προφυλάκιση. Εξαιρούνται τα αυτόφωρα εγκλήματα», άρθρο 9Α : «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει...», άρθρο 11 παρ. 1 και 2α : «Οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα να συνέρχονται ήσυχα και χωρίς όπλα. Μόνο στις δημόσιες συναθροίσεις μπορεί να παρίσταται η αστυνομία...», άρθρο 19 παρ. 3 : «Απαγορεύεται η χρήση αποδεικτικών μέσων που έχουν αποκτηθεί κατά παράβαση του άρθρου αυτού (το άρθρο 19 αφορά στην προστασία του απορρήτου των

επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης και επικοινωνίας) και των άρθρων 9 και 9Α», άρθρο 25 παρ. 1, 2 και 3 : «Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν ...Η αναγνώριση και η προστασία των θεμελιωδών και απαράγραπτων δικαιωμάτων από την Πολιτεία αποβλέπει στην πραγμάτωση της κοινωνικής προόδου μέσα σε ελευθερία και δικαιοσύνη...Η καταχρηστική άσκηση δικαιώματος δεν επιτρέπεται...».

II. Εξάλλου με τα άρθρα 36, 37 παρ. 1, 2 και 3, 177 παρ.1 και 2, 178, 179 εδ. α', 243 παρ. 1 και 2, 251, 259, 275 παρ. 1, 278 παρ. 2, 279 παρ. 1, 280 και 418 παρ. 1 του Κ.Ποιν.Δ. ορίζονται τα ακόλουθα : άρθρο 36 : «Όταν δεν απαιτείται έγκληση ή αίτηση η ποινική δίωξη κινείται αυτεπάγγελτα, ύστερα από αναφορά, μήνυση ή άλλη είδηση ότι διαπράχθηκε αξιόποινη πράξη», άρθρο 37 παρ. 1 και 2 : «Οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να ανακοινώσουν χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο εισαγγελέα ο,τιδήποτε πληροφορούνται με κάθε τρόπο για αξιόποινη πράξη που διώκεται, αυτεπαγγέλτως. Οι υπόλοιποι δημόσιοι υπάλληλοι καθώς και εκείνοι στους οποίους ανατέθηκε προσωρινά δημόσια υπηρεσία έχουν την ίδια υποχρέωση για τις αξιόποινες πράξεις της παρ. 1, αν πληροφορήθηκαν γι' αυτές κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Η ανακοίνωση γίνεται γραπτώς και πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που υπάρχουν και αφορούν την αξιόποινη πράξη, τους δράστες και τις αποδείξεις», άρθρο 177 παρ. 1 και 2 : «Οι δικαστές δεν είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν

νομικούς κανόνες αποδείξεων, πρέπει όμως να αποφασίζουν κατά την πεποίθησή τους, ακολουθώντας τη φωνή της συνείδησής τους και οδηγούμενοι από την απροσωπώληπτη κρίση που προκύπτει από τις συζητήσεις και που αφορά την αλήθεια των πραγματικών γεγονότων, την αξιοπιστία των μαρτύρων και την αξία των άλλων αποδείξεων...Αποδεικτικά μέσα που έχουν αποκτηθεί με αξιόποινες πράξεις ή μέσω αυτών δεν λαμβάνονται υπ' όψιν για την κήρυξη της ενοχής, την επιβολή της ποινής ή τη λήψη μέτρων καταναγκασμού, εκτός αν πρόκειται για κακουργήματα που απειλούνται με ποινή ισόβιας κάθειρξης και εκδοθεί για το ζήτημα αυτό αιτιολογημένη απόφαση του δικαστηρίου», άρθρο 178 : «**Κυριότερα** αποδεικτικά μέσα στην ποινική διαδικασία είναι : α) οι ενδείξεις, β) η αυτοψία, γ) η πραγματογνωμοσύνη, δ) η ομολογία του κατηγορουμένου, ε) οι μάρτυρες και στ) τα έγγραφα», άρθρο 179 : «Στην ποινική διαδικασία επιτρέπεται κάθε είδους αποδεικτικού μέσου...», άρθρο 243 παρ. 1 και 2 : «Η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα ...Αν από την αναβολή απειλείται άμεσος κίνδυνος ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, τότε όλοι οι κατά το **άρθρο 33 ανακριτικοί υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να επιχειρούν όλες τις προανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη και να ανακαλυφθεί ο δράστης, έστω και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του εισαγγελέα ...**», άρθρο 251 : «Ο ανακριτής και οι ανακριτικοί υπάλληλοι που αναφέρονται στο άρθρο 33, όταν λάβουν παραγγελία του εισαγγελέα και στις περιπτώσεις του άρθρου 243 παρ. 2 αυτεπαγγέλτως, οφείλουν χωρίς χρονοτριβή να συγκεντρώνουν πληροφορίες για το έγκλημα και τους

υπαιτίους του, να εξετάζουν μάρτυρες και κατηγορούμενους, να μεταβαίνουν επί τόπου για ενέργεια αυτοψίας ... να διεξάγουν έρευνες, να καταλαμβάνουν πειστήρια και γενικά να ενεργούν ο,τιδήποτε είναι αναγκαίο για τη συλλογή και τη διατήρηση των αποδείξεων, καθώς και για την εξασφάλιση των ιχνών του εγκλήματος», άρθρο 275 παρ. 1 : «Προκειμένου για αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα οι ανακριτικοί υπάλληλοι του άρθρου 33 καθώς και κάθε αστυνομικό όργανο **έχουν υποχρέωση**, ενώ οποιοσδήποτε πολίτης το δικαίωμα να συλλάβουν τον δράστη, τηρώντας τις διατάξεις του Συντάγματος και του άρθρου 279 του Κώδικα για την άμεση προσαγωγή του στον εισαγγελέα...», άρθρο 259 : «Όποιος ενεργεί την ανάκριση μπορεί να προβαίνει οποτεδήποτε σε μεσεγγύηση πραγμάτων ή εγγράφων που σχετίζονται με το έγκλημα, ακόμα και αν δεν κατασχέθηκαν αλλ' απλώς παραδόθηκαν σ' αυτόν...», άρθρο 278 παρ. 2 «Τα αρμόδια για τη σύλληψη όργανα οφείλουν να συμπεριφέρονται με κάθε δυνατή ευγένεια σ' αυτόν που συλλαμβάνουν και να σέβονται την τιμή του. Γι αυτό δεν πρέπει να μεταχειρίζεται βία παρά μόνον αν υπάρχει ανάγκη και δεν επιτρέπεται να τον δεσμεύουν παρά μόνον όταν ο συλλαμβανόμενος αντιστέκεται ή είναι ύποπτος φυγής», άρθρο 279 παρ. 1 : «Ο συλλαμβανόμενος επ' αυτοφώρω ή με ένταλμα οδηγείται χωρίς αναβολή στον αρμόδιο εισαγγελέα το αργότερο μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες από τη σύλληψή του και αν η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του στον απολύτως αναγκαίο χρόνο για τη μεταφορά του. Αν πρόκειται για κακούργημα ή αν η σύλληψη έγινε με ένταλμα του ανακριτού ο εισαγγελέας παραπέμπει στον ανακριτή εκείνον που έχει συλληφθεί, ενώ αν πρόκειται για πλημμέλημα ενεργεί αμέσως τις πράξεις που ορίζονται στα άρθρα 43, 246 παρ. 3 και 417

επ», άρθρο 280 : «Κατάσχεση πειστηρίων : Όλα τα έγγραφα και άλλα αντικείμενα που βρέθηκαν σ' αυτόν που έχει συλληφθεί και έχουν σχέση με το έγκλημα κατάσχονται και παραδίδονται με αυτόν και τη σχετική έκθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα ή ανακριτή...», άρθρο 418 παρ. 1 : «Ο ανακριτικός υπάλληλος ή το αστυνομικό όργανο που συνέλαβε το δράστη επ' αυτοφώρω έχει την υποχρέωση να τον φέρει αμέσως ...στον αρμόδιο εισαγγελέα μαζί με την έκθεση για τη σύλληψη και τη βεβαίωση του εγκλήματος που πρέπει υποχρεωτικά να τη συντάξει...».

III. Περαιτέρω με το άρθρο 370Α παρ. 2, 3 και 4 Π.Κ. ορίζονται τα ακόλουθα : «Όποιος αθέμιτα παρακολουθεί με ειδικά τεχνικά μέσα ή μαγνητοφωνεί προφορική συνομιλία μεταξύ τρίτων που δεν διεξάγεται δημόσια ή **μαγνητοσκοπεί μη δημόσιες πράξεις τρίτων**, τιμωρείται με φυλάκιση...Με φυλάκιση τιμωρείται όποιος κάνει χρήση των πληροφοριών ή μαγνητοταινιών ή των μαγνητοσκοπήσεων που αποκτήθηκαν με τους τρόπους που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 αυτού του άρθρου. Η πράξη της παρ. 3 δεν είναι άδικη αν η χρήση έγινε ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου, ανακριτικής ή άλλης δημόσιας αρχής για τη διαφύλαξη δικαιολογημένου συμφέροντος που δεν μπορούσε να διαφυλαχθεί διαφορετικά... και γενικά αν η χρήση έγινε για την εκπλήρωση καθήκοντος του κατηγορουμένου ή για τη διαφύλαξη εννόμου ή άλλου δικαιολογημένου ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος...».

IV. Τέλος, με τα άρθρα 1, 2α και β, 7 παρ. 1 και 2 εδ. α' και 7Α παρ. 1 περιπτ. στ' του Ν. 2472/1997 «προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», όπως ισχύει, ορίζονται τα ακόλουθα : άρθρο 1 : «Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση

των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής», άρθρο 2 : «Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως : α) Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων...*Ευαίσθητα δεδομένα* : τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τ' ανωτέρω ενώσεις προσώπων...*Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (επεξεργασία)* : κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση, η αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή», άρθρο 7 παρ. 1 και 2 εδ. α' : «Απαγορεύεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις...», άρθρο 7Α παρ. 1 περιπτ. στ' : «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την

υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 6 και από την υποχρέωση λήψης αδειάς του άρθρου 7 του παρόντος νόμου στις ακόλουθες περιπτώσεις :

....στ) **Όταν η επεξεργασία γίνεται από δικαστικές αρχές ή υπηρεσίες στο πλαίσιο απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους...».**

B. Από το περιεχόμενο των ως άνω διατάξεων προκύπτουν τα ακόλουθα :

- 1) Το κράτος είναι υποχρεωμένο να προστατεύει όλα τα έννομα αγαθά των πολιτών και να διασφαλίζει την ακώλυτη άσκηση όλων των δικαιωμάτων τους.
- 2) Μεταξύ των υπό του Συντάγματος προστατευομένων ατομικών δικαιωμάτων είναι και εκείνο του συνέρχεσθαι. Με βάση το δικαίωμα αυτό οι πολίτες δύνανται να συμμετέχουν ελευθέρως σε πορείες και διαδηλώσεις. Τούτο όμως πρέπει να γίνεται ησύχως και χωρίς όπλα. Εκ των τελευταίων παρέπεται, ότι **δεν συνάδει προς την άσκηση του δικαιώματος του συνέρχεσθαι, η υπό μερίδας των συμμετεχόντων σε πορείες και διαδηλώσεις πριν, κατά τη διάρκεια ή και μετά το τέλος αυτών, τέλεση εγκλημάτων, μεταξύ των οποίων αυτά των εμπρησμών εκ προθέσεως, διακεκριμένων φθορών ξένης ιδιοκτησίας, σωματικών βλαβών, αντιστάσεως, διαταράξεως κοινής ειρήνης κ.λ.π.** Ούτε πολύ περισσότερο είναι δυνατόν να θεωρηθεί άσκηση του ρηθέντος δικαιώματος, η υπό μερίδας των συμμετεχόντων στις πορείες και διαδηλώσεις, **κατοχή όπλων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι βόμβες μολότωφ, σφενδόνες κ.λ.π., και περαιτέρω η δια της χρήσεως αυτών τέλεση και άλλων εγκλημάτων μεταξύ των οποίων τα ως άνω αναφερθέντα, αφού**

αυτά ρητώς απαγορεύονται από την ίδια τη συνταγματική διάταξη που θεσπίζει το δικαίωμα του συνέρχεσθαι. Αυτά δε ανεξαρτήτως του γεγονότος, ότι σε κάθε περίπτωση η άσκηση του δικαιώματος του συνέρχεσθαι από τους διαδηλούντες, πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να μην παρακωλύονται οι υπόλοιποι πολίτες στην άσκηση των δικών τους δικαιωμάτων.

3) Στην περίπτωση κατά την οποία κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων και πορειών τελούνται από μερίδα των συμμετεχόντων σ' αυτές εγκλήματα και μάλιστα με τη χρήση πολλές φορές όπλων, όπως είναι οι βόμβες μολότωφ, σφενδόνες κ.λ.π., τα αστυνομικά όργανα τα οποία παρίστανται, όπως έχουν εκ του Συντάγματος και εκ του Π.Δ. 141/1991 δικαίωμα και καθήκον, με σκοπό τη λήψη μέτρων τάξεως, ασφάλειας και τροχαιάς, για την ανεμπόδιστη άσκηση του συνταγματικώς κατοχυρωμένου ως άνω δικαιώματος, αλλά και την αποτροπή διαταράξεως της κοινωνικοοικονομικής ζωής πέραν του αναγκαίου για την πραγματοποίηση της συνάθροισης, **έχουν καθήκον και ευθύνη να εντοπίζουν και να συλλαμβάνουν τους δράστες των αυτοφώρων εγκλημάτων (κακουργημάτων ή πλημμελημάτων), συγχρόνως δε να εξασφαλίζουν τα αποδεικτικά μέσα από τα οποία να βεβαιώνεται η έκνομη συμπεριφορά τους.**

4) Η βεβαίωση των εγκληματικών πράξεων και ο εντοπισμός των υπαιτίων δύναται να γίνει όχι μόνον με τα στο άρθρο 178 Κ.Ποιν.Δ. απαριθμούμενα, ως «κυριότερα» αποδεικτικά μέσα, αλλά και με οποιαδήποτε άλλα αποδεικτικά μέσα, τα οποία η επιστήμη και η σύγχρονη τεχνολογία έχει εισφέρει ή δύναται να εισφέρει και τα

οποία μάλιστα είναι κατά κανόνα ασφαλέστερα και περισσότερο αξιόπιστα, με συνέπεια η χρήση αυτών να είναι δυνατόν να οδηγήσει στο σχηματισμό ασφαλούς δικαστικής κρίσεως και να επιτευχθεί έτσι η προσέγγιση της ουσιαστικής αλήθειας. Τέτοια αποδεικτικά μέσα είναι, μεταξύ των άλλων, η **καταγραφή της έκνομης δραστηριότητας, κατά το χρόνο εκδηλώσεώς της**, με συσκευές ήχου ή εικόνας (μαγνητοσκόπηση, βιντεοσκόπηση, φωτογράφιση κ.λ.π.), ή αποτύπωση αυτής σε μαγνητοταινία, βιντεοταινία, κασέτα, φωτογραφία κ.λ.π. και η προσαγωγή και επίκληση των τελευταίων ενώπιον του δικαστηρίου.

Η χρήση από τις δικαστικές αρχές των άνω αποδεικτικών μέσων τα οποία είναι «βουβοί» μάρτυρες και υποκαθιστούν απλώς τους μάρτυρες αστυνομικούς, που θα εκαλούντο να εξετασθούν, ενώ συγχρόνως καλύπτουν και τις όποιες αδυναμίες των τελευταίων, λόγω του πεπερασμένου της ανθρωπίνης φύσης, **δεν εμπίπτει στην υπό των άρθρων 177 παρ. 2 Κ.Ποιν.Δ. και 370Α του Π.Κ. θεσπιζόμενη απαγόρευση, καθόσον :** α) αφορά αποτύπωση πράξεων που γίνονται δημοσία, ενώ η διάταξη του άρθρου 370Α αφορά σε μαγνητοσκόπηση μη δημοσίων πράξεων και β) οι τελούμενες έκνομες πράξεις δεν ανάγονται στη σφαίρα της ιδιωτικής και προσωπικής ζωής των δραστών, στην προστασία της οποίας στοχεύουν οι διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 5 παρ. 1, 9Α και 19 του Συντάγματος, ενώ συγχρόνως **συνιστούν παραβίαση του υπό του άρθρου 11 προστατευομένου δικαιώματος του συνέρχεσθαι, αφού η άσκηση του δικαιώματος αυτού δεν γίνεται ησύχως και άοπλως.** Άλλωστε, προστασία της ιδιωτικής και

προσωπικής ζωής είναι νοητή, μόνον ενόσω αυτή εκδηλούται με **σύννομη δραστηριότητα, όχι όμως και όταν εκδηλούται με έκνομη συμπεριφορά και εγκληματικές πράξεις.**

Κρίνεται αναγκαίο να σημειώσουμε ότι με τις υπ' αριθμ. αποφάσεις του ΑΠ 874/2004 και 1317/2001 Ποιν.Χρ. ΝΕ 414 και ΝΒ 435 αντιστοίχως, εκρίθη ότι υπήρξε σύννομη η μαγνητοσκόπηση εγκληματικής συμπεριφοράς ατόμων, **που μάλιστα δεν γινόταν δημοσία, ως και η χρήση των μαγνητοταινιών, ως αποδεικτικών μέσων ενώπιον του δικαστηρίου.**

- 5) **Δεν δύναται να τεθεί θέμα παραβίασεως της διατάξεως του άρθρου 9Α του Συντάγματος και των διατάξεων του Ν. 2472/1997 «προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», εκ της χρήσεως καμερών για την αποτύπωση σε κασέτες ή ταινίες της έκνομης δραστηριότητας ατόμων συμμετεχόντων σε διαδηλώσεις και πορείες και της επικλήσεως εν συνεχεία των ταινιών ή κασετών αυτών στο δικαστήριο προς επιβεβαίωση της τελέσεως εγκλημάτων και των υπαιτίων. Τούτο δε διότι :** α) Η εγκληματική συμπεριφορά του ατόμου ούτε εμπίπτει ούτε είναι δυνατόν να εμπίπτει στην έννοια των προσωπικών δεδομένων, ούτε καλύπτεται από αυτήν. Ούτε περαιτέρω η αποκάλυψη και επιβεβαίωση της εγκληματικής συμπεριφοράς με τη βοήθεια των ρηθέντων τεχνικών μέσων είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι αποτελεί προσβολή της προσωπικότητας και παραβίαση των προσωπικών δεδομένων, β) Τόσο η διάταξη του άρθρου 9Α του Συντάγματος όσο και πολύ περισσότερο οι διατάξεις του Ν. 2472/1997

δεν εκτείνονται στο πεδίο της ποινικής διαδικασίας, και στο πλαίσιο απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, όπως άλλωστε τούτο προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 7Α παρ. 1 περιπτ.στ' του άνω νόμου, όπως η περίπτωση αυτή προστ. με το άρθρο 10 του Ν. 3090/2002 και γ) **Ούτε η αρχή προστασίας των προσωπικών δεδομένων, ούτε οποιαδήποτε άλλη αρχή θα ήταν δυνατόν να ελέγξει τη δικαστική εξουσία και τον τρόπο λειτουργίας της.** Άλλωστε όλες οι λεγόμενες ανεξάρτητες αρχές, άρα και η ανωτέρω αρχή, ελέγχονται εν τέλει από τη δικαστική εξουσία.

- 6) **Η ανεύρεση της ουσιαστικής αληθείας στην ποινική δίκη, και η αποκάλυψη και στη συνέχεια ο κολασμός των εγκλημάτων συνιστούν αξία συνταγματικής περιωπής, αφού οδηγούν στην επικράτηση της αρχής του Κράτους Δικαίου.** Θα ήταν συνεπώς παράλογο να παρεμποδίζεται η επικράτηση της ανωτέρω αρχής με την αποδοχή ότι δεν είναι επιτρεπτή η με κάμερα ή οποιοδήποτε άλλο τρόπο αποτύπωση της εγκληματικής δράσεως ενός ή πλειόνων ατόμων σε κασέτα ή ταινία και εν συνεχεία η χρησιμοποίηση της ταινίας ή κασέτας αυτής ως αποδεικτικού μέσου, ενώπιον του δικαστηρίου, προκειμένου να επιβεβαιωθούν οι εγκληματικές πράξεις και να επιτευχθεί ο κολασμός των εγκληματησάντων.

Υποστηρικτές της ανωτέρω θέσεως και εντεύθεν της ταυτίσεως της εγκληματικής συμπεριφοράς με τα προσωπικά δεδομένα και καλύψεως της πρώτης από τα δεύτερα, μπορούν να είναι μόνον όσοι επιθυμούν την έκνομη συμπεριφορά των και την εγκληματική των δράση, κατά «την άσκηση του δικαιώματος του συνέρχεσθαι», να την

καλύπτει το σκότος και η αχλύς ή όσοι επικροτούν ή έστω ανέχονται την έκνομη συμπεριφορά των τελευταίων.

- 7) Άπαντα τ' ανωτέρω είναι **άσχετα και δεν έρχονται σε αντίθεση ούτε απαγορεύονται από τη διάταξη του άρθρου 253Α Κ.Ποιν.Δ.,** προστεθέν με το άρθρο 6 του Ν. 2978/2001, με την οποία ρυθμίζεται το θέμα της «ανακριτικής διείσδυσης» σε προγενέστερο χρόνο της τελέσεως των υπό των διατάξεων των άρθρων 187 παρ. 1 και 2 και 187Α του Π.Κ., όπως ισχύουν, προβλεπομένων εγκλημάτων.
- 8) Επιτρεπτή είναι η κατάσχεση ή μεσεγγύηση **μόνον των πραγμάτων ή εγγράφων που σχετίζονται με το έγκλημα και γενικότερα των πειστηρίων τα οποία έχουν σχέση με την τέλεση των εγκλημάτων.** Η καταγραφή από τρίτα πρόσωπα (εικονολήπτες Μ.Μ.Ε. ή άλλους ιδιώτες) με τεχνικά μέσα σε κασέτες, ταινίες, φωτογραφίες ή άλλο εξάρτημα των τελουμένων εγκληματικών πράξεων, δεν είναι πειστήρια, ούτε μπορεί να θεωρηθούν πειστήρια. Είναι απλώς αποδεικτικά μέσα τα οποία επιβεβαιώνουν την τέλεση των εγκλημάτων. Συνεπώς δεν είναι επιτρεπτή και νοητή η κατάσχεση αυτών ως πειστηρίων. Στις ανωτέρω περιπτώσεις είναι απλώς δυνατή η πρόσκληση του κατέχοντος τα ανωτέρω αποδεικτικά μέσα να τα παραδώσει στις προανακριτικές αστυνομικές αρχές, αλλά και γενικότερα στις ανακριτικές αρχές, και να παράσχει έτσι βοήθεια στη δικαιοσύνη, εφόσον δε αρνηθεί θα είναι δυνατή η πρόσκληση και εξέτασή του ως μάρτυρα.
- Γ. Με βάση όλα τα ανωτέρω στα ερωτήματά σας προσήκουν οι ακόλουθες απαντήσεις :

α) Στην περίπτωση κατά την οποία σε συναθροίσεις και ειδικότερα πριν, κατά ή μετά το τέλος διαδηλώσεων και πορειών, **διαπράττονται αυτόφωρα εγκλήματα (κακουργήματα ή πλημμελήματα), από άτομα συμμετέχοντα αρχήθεν ή παρεισφύσαντα σ' αυτές, είναι επιτρεπτή η εκ μέρους των αστυνομικών αρχών, δια της χρήσεως των τιθεμένων τότε σε λειτουργία καταλλήλων τεχνικών μέσων καταγραφής εικόνας και ήχου (καμερών φορητών ή σταθερών κ.λ.π.), αποτύπωση αυτών σε κασέτα, μαγνητοταινία, βιντεοταινία, φωτογραφία κ.λ.π., με σκοπό τη βεβαίωση των τελουμένων αυτοφώρων εγκλημάτων, τον εντοπισμό των δραστών την αποκάλυψη της ταυτότητας αυτών και εν τέλει τη χρήση των άνω αποδεικτικών μέσων ενώπιον των δικαστικών αρχών.**

β) Δεν είναι επιτρεπτή η κατάσχεση από τις αστυνομικές αρχές κασετών, ταινιών, φωτογραφιών ή άλλων εξαρτημάτων, στα οποία έχουν αποτυπωθεί, με τη χρήση τεχνικών μέσων (καμερών κ.λ.π.) από εικονολήπτες Μ.Μ.Ε. ή άλλους ιδιώτες, τελεσθέντα αυτόφωρα εγκλήματα. Δυνατή είναι μόνο η πρόσκληση για παράδοση αυτών.

Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Γεώργιος Σανιδάς

➤ **Κοινοποίηση :**

κ. κ. Διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Εφετών του Κράτους

Παρακαλουμένους να κοινοποιήσουν στους εισαγγελικούς λειτουργούς της Υπηρεσίας τους και στους εισαγγελικούς λειτουργούς των Εισαγγελιών Πρωτοδικών της περιφέρειάς τους

ΕΓ/